

350 gld. Enako letno plačo 400 gld. kakor pri nas imajo učitelji zadnje vrste na Češkem, Moravskem, Solnogradskem, Goriškem, v Istri in Bukovini. Če torej celo Češka in Moravska, s katerima se naša ubožna Kranjska ne more meriti, učiteljem zadnje vrste plačujete po 400 gld., pač ne gre naši deželi zarad tega kaj očitati. Višje najmanjše plače kakor pri nas, imajo samo Dolenja in Gorenja Avstrija, kjer znaša najnižja letna plača 600 gld., Štajarska s 550 gld., in Koroška s 480 gld.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

S Prečine dne 6. januarija se poroča: Naša občina, ki šteje 800—900 prebivalcev, imela je minulo leto tako slabo letino, kakor zdavnej ne, črv v pokončal nam je do malega vse pridelke, pred vsemi koruzo, krompir, fižol in korenje, tudi strneno žito večinoma. Tudi bolj premožni so si morali pred Božičem že kupovati živeža, vsaj polovico ljudi pa je o tolikem pomanjkanji, da zaradi velike revščine, ne morejo sami preživiti se čez zimo, semena pa na spomlad ne bo razun prav malega števila gospodarjev, ki se nikdar ne zapuste, — imel nihče, prosimo toraj nujne pomoči. A. T.

Z Brusnice dne 16. januarija se piše: Skoraj polovica našega prebivalstva je toliko revno, da morajo žito za živež, izrekoma pa za seme, iskati na posodo. Krompir podajal nam je sicer največi živež, letos pa smo ga sila malo pridelali in še ta malenkost je spravljena takoj zgnjila, tako, da si semena ne bode rešil nihče. Tudi koruzo je črv končal ravno ob času, ko bi bila morala začeti zoreti, začela se je sušiti in tako rekoč ni dala nikakoršnega pridelka.

Na vinski pridelek pa še misliti ni, ker se je vsled strupene rose na trtji sploh po vseh vinogradih jako malo pridelalo in še za ta mali pridelek ne popraša noben kupec.

Preti toraj skoraj polovici posestnikov lakota in pomankanje semena za setev. V imenu stradajočih in v bedi žalujočih posestnikov prosimo za pomoč v najpotrebnejši živež in žita za setev. A. V.

Z Mirne Peči dne 12. januarija se piše: Pri nas trpimo silnega pomanjkanja, črv je posebno pri spomladanskih sadežih napravil veliko škodo, najhujše pa pogrešamo krompirja, katerega še za seme nimamo.

Prosimo nujno vsaj nekoliko pomoči. J. K.

S Čepelj (Črnomeljskega okraja) poroča se z dne 22. januarija. Dne 9. avgusta minulega leta zadela je našo občino taka nevihta s točo, da je pokončala vse poljske pridelke in vrh tega oklestila sadno drevje tako, da ne morejo več let roditi, ljudje so takoj na jesen bili v največjih stiskah, prosili smo za pomoč, pa do sedaj še ni nobene rešitve. Brez izdatne podpore nam je daljni obstanek nemogoč. Vasi Čepelje, Vimol, Brezavica, Vrtače in Zadvorec kličejo na pomoč! M. K.

S Toplic na Dolenjskem poroča se z dne 23. januarija: V naši občini, katera šteje 492 gospodarstev imeli smo letos izredno slabo letino. Spomladi kazala so vsa žita zelo lepo, pa kmalu postalo je žito vseh vrst pred časom rumeno, pri žetvi pa se je pokazalo, da se slama ne reže, temveč da se bivke s koreninami vred iz prsti pukajo, ker je bilo vsako steblo spodjedeno; žito postalo je pred zorjenjem rumeno in zato je klasje ostalo prazno in gospodarji še semena niso pridelali. Prav tako prikazen opazovali smo pri koruzi, pri fižolu in pri ajdi. Koruzina stebela postala so suha večinoma med cvetjem, ali kmalu po cvetju, fižol in ajda pa sta zginila z njiv tako, da se ni sledilo, kaj je tam rastlo, pridelka pa ni bilo večinoma nobenega.

Krompir bil je dolgo videti prav lep, pa ko smo ga začeli kopati, videli smo, da je bil vsak objeden in novih korenin držali so se na novo zrastle krompirčiki, tako da ni bil za rabo ne oni prvi in ne oni druge rasti.

Noben gospodar ni pridelal semena in kar se je nabralo je pri kuhi ostalo trdo ter ni za uživati.

Zelja se je pridelalo komaj tretjina ali zgolj drobne glave bile so vse mehke.

Pesa in korenje je z nekaterih njiv zginila, črv je požrl večinoma vse, le tu in tam mali posestnik si je rešil malo korenja.

Zgodaj sejane ajde se je pridelalo polovico rednega pridelka, navadno sejana ajda pa je pozebla vsa in še ajdovca ni za nič.

Strupena rosa vničila nam je grozdje, vinskega pridelka je toraj zelo malo, pa še to ni za vživati, celo pa se ga ogiblje vsak unajni kupec. Sadja tudi nismo pridelali nič, tako, da denarja za svoje pridelke ni videl tudi najboljši gospodar ne, davkov plačati nam ni moč, skoraj polovica ljudi kupuje si svoj živež — na upanje, semena pa nima nihče, nujno prosimo pomoči. K.

Famlje dne 6. februarija. V našem kraju so poljski pridelki sploh borni, sadje in grozdje so edini pridelki, kateri nam podajajo v dobrih letinah potrebni živež ker o drugem zaslužku pri nas doma ni govora. Letos pa žalibog, sadja ni, grozdje pa nam je popolnoma vničila strupena rosa (peronospora). Mali polski pridelki pa so se tako slabo obnesli, da so bolj mali posestniki že zdavnej vse porabili, večjim posestnikom pa se dan za dnevom shrambe bolj prazniyo. To pa ni čuda: Krompir je že v zemlji gnjil in le malo ga je ostalo, pa še ta je bil slab. Žita niti za seme nismo pridelali, ajdo sta burja in slana ugonobili. Ljudje sedaj nimajo kaj jesti. Dolgovi rastejo in bati se je pri takih razmerah še hujšega. Poleg tega, da ljudje nimajo kaj jesti, pa je še to, da se pri sedaj nastalem mrazu nimajo kje greti, ker pri nas sploh pomanjkuje drv. Res velika beda in revščina in žalostno stanje je tukaj in treba je nujne pomoči. J. Šk.

Iz Ljubljane. — Državni zbor že kaže nekatere posledice, katere je pouzročila češko-nemška poravnava. Na Češkem utrdili so Čehi in tamošnji Nemci bodočnost svoje narodnosti. Vsled tega se boje Nemci onih dežel, v katerih so različne narodnosti, da bi se tudi drugod ne kalilo ono razmerje, po katerem so Nemci do sedaj v posestvu različnih predprav, zatoraj odobrujejo sicer poravnavo na Češkem, to da z dostavkom, da morejo sedaj Nemci v Čehih drugim Nemcem pomagati braniti dosedajne predprave. Čehi na Moravskem in v Šleziji stoje naravno na drugi doslednejši podlagi, katere se drže tudi Slovenci. Ustava v Avstriji je veljavna enako vsim narodom, kar se je pripoznalo Čehom na Češkem, to pristaja nedvomljivo tudi Čehom na Moravskem in v Šleziji, to pristaja tudi Slovencem v deželah, v katerih bivajo.

Minulo nedeljo zbral se je v posvetovanje klub Hohenwartov in ta je po obširni razpravi sklenil sledečo izjavo:

„Priznavajoč veliki pomen sprave v kraljevini češki, pozdravlja klub desnega središča (Hohenwartov) doseženo sporazumljenje, katero bode bistveno pospeševalo prav tako koristi te kraljevine, kakor tudi moč in veljavo cele države“.

„Klub desnega središča izraža nado, da bode visoka vlada smatrala kot nadaljno svojo nalogo, ugodno rešiti tudi opravičene verske in narodne želje in zahteve posameznih narodov v ostalih kraljevinah in deželah, osobito glede šole, ter tako srečno dovršila delo, katerega začetek ima blagovite posledke.“

— Lakota na Kranjskem. Na drugem mestu tega lista prinašamo nekoliko poročil o bedi v deželi, katere priporočamo pristojnim oblastvam.

V teh zadevah zoroval je minulo soboto tudi deželni odbor ter je sklenil še daljnega nakupa živeža za stradajoče. Ministerstvo do sedaj še ni rešilo dotične v deželnem zboru sklenjene prošnje za državno pomoč.

— † Baron Metel Ožegovič, tajni svetovalec, državni svetovalec v pokoju, posestnik grajščine Bela na Hrvaškem zvest rodoljub hrvatski, je minulo nedeljo jutro v 76. letu svoje dobe umrl v Hicingu poleg Dunaja. Blag bodi spomin v vseh slovenskih krogih visoko čislane narodnjaka!

— Za stradajoče na Kranjskem doposlal je gospod župnik Jarnej Babnik svoto tridesetih goldinarjev kot milodar župnije Dobrovske pri Ljubljani deželnemu odboru. Najgorkejša hvala dobrotnikom!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Državni zbor hitro nadaljuje v budgetnem odseku posvetovanje državnega proračuna. Javna seja bila je včeraj in bode jutri zopet. Včeraj prečital

se je dopis finančnega ministra z izkazom onih kreditov, ki do konca leta 1889. niso bili porabljeni in za katere vlada zahteva podaljšanje do konca meseca marca 1891. Potem odgovoril je minister Dunajewski na interpelacijo glede vladinih predlogov o prevstrojitvi osebnih davkov v tem smislu, da so predlogi večinoma gotovi, in da misli predložiti, kadar se še zadnje stvari rešijo, a) zakon glede osobno-dohodninskega davka, ki bode imel podlago 0.6% do 3%, b) davek od javnih podjetij in glede družih podjetij, namesto dosedanjega obrtnega in dohodninskega davka. Predlogi ne bodo imeli namena pomnožiti državne dohodke, temveč uravnati različnosti in trdote sedanjega davka.

Predlog Steinwenderjev, da naj bode o tem ministrovem odgovoru v eni prihodnih sej razgovor, je zbornica zavrgla. O točki dnevnega reda glede judov, govorili so: dr. Pscheiden, Gomperz in rabinar Bloch. Na dnevni red jutrsne seje stavljenih je 8 točk, katerih se bode pa težko rešilo več kot dve, prav gotovo pa ne zadnje tri, ki zadevajo odškodovanje po nedolžnem obsojenih, promet z živežem, in pa poročilo o borznem davku.

Češka. — V nedeljo imeli so Nemci v Čehih svoj strankarski shod, katerega se je vdeležilo baje krog 3000 oseb, in v katerem se je nemško-češka poravnava soglasno odobrila in se do grofa Taaffe-a doposlal brzojavni izraz udanosti do cesarja. Na kar je po isti poti kmalu došla tudi zahvala cesarjeva.

Glede te poravnave omeniti je, da se je do sedaj edini poslanec Dumreicher, zastopnik koroški, upal, na javnem shodu na Dunaji grditi Dunajčane zato, ker so izrekli izrekoma tudi v mestnem zastopu svojo zadovoljnost v sklenjeni poravnavi, — pa nemški listi so si zato Dumreicherja na zrno vzeli in ga skubijo neusmiljeno.

Ogerska. — Bolezen grofa Julija Andrassija se je sicer nekaj polajšala, pa se zopet shujša, tako da je prav težko upati, da bi zopet okrevail.

Francoska. — Vojvoda Orleanski, starejši sin grofa Pariškega, je tisti dan, ko je postal polnoleten, prišel v Pariz ter zahteval, da ga sprejmo v vojno, pa vlada ga je v smislu zakona dejala v zapor in le z ozirom na to, da očitvidno ni imel princ družega namena, kot dejansko stopiti v vojno, sodi se sploh, da bode po kratkem zaporu, pomiloščen.

Španska kraljica je povodom srečno nastalega popolnega ozdravljenja svojega sina, kralja Alfonza, razdelila med uboge 25.000 frankov, pozabivša vse britke muke med nevarno boleznijo edinega svojega sina.

Žitna cena

v Ljubljani 9. februvarija 1890.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 7 gold. — kr. turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 4 gld. 55 kr. — rži 4 gold. 71 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — ovsa 3 gold. 09 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — Krompir 3 gold. 03 kr. 100 kilogramov.